

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Гарна С.

– завідувач відділу гуманітарної освіти Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

УДК 373.5.016:004.9:82(100)

ІНТЕРАКТИВНИЙ ПЛАКАТ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У статті розкрито теоретичні питання щодо змісту поняття інтерактивного плакату, його особливостей і побудови. Розглянуто алгоритм створення за допомогою сервісу Glogster та наведено приклади його використання під час дистанційного навчання зарубіжної літератури. Визначено дидактичні можливості інтерактивного плакату в контексті літературного розвитку школярів.

Ключові слова: дистанційне навчання, інтерактивний плакат, зарубіжна література, інтернет-сервіси, сервіс Glogster.

Гарна С.

– заведующая отделом гуманитарного образования
Донецкого областного института последипломного
педагогического образования

ІНТЕРАКТИВНИЙ ПЛАКАТ КАК ОДНО ИЗ СРЕДСТВ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ЗАРУБЕЖНОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

В статье раскрыты теоретические вопросы содержания понятия интерактивного плаката, его особенностей и построения. Рассмотрен алгоритм создания с помощью сервиса Glogster и приведены примеры его использования при дистанционном обучении зарубежной литературы. Определены дидактические возможности интерактивного плаката в контексте литературного развития школьников.

Ключевые слова: дистанционное обучение, интерактивный плакат, зарубежная литература, интернет-сервисы, сервис Glogster.

Harna S.

INTERACTIVE POSTER AS ONE OF THE MEANS OF DISTANT TEACHING OF FOREIGN LITERATURE

– Head of the Liberal Arts Department, Donetsk Regional Postgraduate
Teacher Training Institute

This article provides an algorithm of construction of on-line poster using the service Glogster and some possibilities of usage of an interactive poster during distant learning. We studied the possibilities of usage of an interactive poster on the stage of introduction of new material, during reviews, while doing homework on certain topic, as complementary material for pupils, etc. This article provides an example of individual route of learning of «The last inch» by James Aldridge.

So, the usage of an interactive poster during learning the material, provided by the programme of foreign literature school course, with distant access to the teaching material allows to show the construction process of the key ideas and gives to a pupil an opportunity to take part in this process. This poster helps pupils

better perceive learning material, improves the skills of work with informational sources, pupils can see the results and evaluation of their work. Interactive poster, as a multifunctional media product, can be at the same time completely vivid and effective way of educational process organization. Therefore, a teacher must know different innovative educational methods of teaching, be interested in intellectual and creative activity of pupils, know the methods of mixed media usage that focus pupils on self-education.

Unfortunately, the size of the article does not allow us to enumerate all the aspects of the given issue. Further research supposes introduction peculiarities of other innovative methods into the process of distant learning.

Key words: *distance learning, interactive poster, foreign literature, Internet services, Glogster service.*

Постановка проблеми. Одним із актуальних питань сучасної освіти є впровадження технологій дистанційного навчання, що забезпечує зростання ефективності процесу набуття учнями знань, підвищує рівень доступності та якості освіти. А це зі свого боку вимагає переосмислення ролі науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу, ґрунтовної підготовки вчителів у галузі інформаційно-комунікативних технологій. Від рівня обізнаності, медіаграмотності вчителя залежить доля окремої дитини як майбутнього представника суспільства.

Серед новацій, що сьогодні широко використовуються вчителями-практиками різних навчальних дисциплін, є інтерактивний електронний плакат, який, у порівнянні із звичайними поліграфічними аналогами, дає можливості якісної організації навчального процесу, особливо, коли мова йде про аспекти дистанційного навчання.

Аналіз останніх досліджень. Дистанційне навчання називають освітньою системою ХХІ століття. Аналіз наукової психолого-педагогічної літератури, дисертаційних досліджень і монографічних праць, що з'явилися останнім часом, свідчить про значну увагу до проблеми впровадження дистанційних технологій у навчальний процес. Науково-педагогічні засади дистанційного навчання розробляли вітчизняні науковці В. Кухаренко, В. Олійник, В. Рибалко, Н. Сиротенко, П. Стефаненко та ін. Суттєвий інтерес для проведення дослідження становлять праці зарубіжних дослідників (Р. Бел, Дж. Блумстук, Д. Кіган, Дж. Коумі, О. Андреев, М. Моїсеєва, Є. Полат, В. Солдаткін, А. Хуторської та ін.).

Окремі аспекти щодо змісту та організації дистанційного навчання досліджували вітчизняні науковці М. Беседіна, Є. Блінов, К. Власенко, В. Гура, Н. Дацун, М. Ус та ін.

На жаль, на сьогодні ще відсутні ґрунтовні праці щодо теоретичних аспектів, особливостей створення та методики

використання інтерактивних плакатів у процесі вивчення школярами різних навчальних предметів, у т. ч. зарубіжної літератури. Деякі аспекти щодо створення та застосування інтерактивних плакатів на заняттях у школі можна знайти у статтях як українських (П. Бельчев, М. Гонтар, Л. Желізняк, Є. Зубахіна, О. Кисельова, М. Лисенко, В. Сачек та інші), так і зарубіжних (А. Жаренов, Б. Затинайченко, М. Тюменцева, О. Чикунова, О. Андрус, А. Єрмохіна та інші) учителів-практиків. Проте й вони переважно торкаються питань використання готового матеріалу чи висвітлюють окремі етапи підготовки такого виду медіапродукції. А тому наразі зовсім не розкритим залишається питання про застосування інтерактивного плакату під час дистанційного навчання, що й зумовило актуальність нашого дослідження.

Мета та завдання дослідження. *Мета статті* – окреслити теоретичні основи та окремі аспекти створення і використання інтерактивного плакату під час дистанційного вивчення учнями зарубіжної літератури.

Мета статті зумовлює розв'язання таких основних завдань: 1) висвітлити питання щодо змісту й структури інтерактивного плакату; 2) розкрити окремі аспекти його створення та використання під час дистанційного вивчення зарубіжної літератури.

Виклад основного матеріалу. Інтерактивний плакат, на думку російського вчителя-практика Л. Носенко, є одним із найпопулярніших засобів сучасного візуалізованого навчання, а його завдання – «забезпечити високий рівень наочності навчального процесу» [6]. Це дидактичний багатомірний інструмент (за В. Штейнбергом, [8, с. 20]), що забезпечує багаторівневу роботу із значним обсягом матеріалу. Його використання можливе на будь-якому етапі засвоєння навчальної інформації, при виконанні домашнього завдання з певної теми, він також може бути частиною дистанційного курсу із зарубіжної літератури.

Поняття «інтерактивний плакат» відмежовують від іншого – «мультимедійного плакату» – можливістю нелінійного способу подачі інформації. Він вирізняється високим рівнем наочності, «зворотною» дією, «діалогом» з користувачем.

У сучасній педагогічній науці є різні бачення й трактування поняття «інтерактивний плакат»:

– «електронний освітній засіб нового типу», який наочно демонструє навчальний матеріал і яким керує (Л. Дубовик, [1, с. 43]);

– однаковою мірою вдалий дидактичний засіб для використання вчителем на уроці, так і «учнем в процесі самоосвіти» (А. Ідрісова, [3, с. 161]);

– «сучасний багатофункціональний засіб навчання, який надає

широкі можливості для організації навчального процесу» (І. Шахіна, О. Ільїна, [7, с. 404]);

– «електронний навчальний плакат, що має інтерактивну навігацію, яка дозволяє відобразити необхідну інформацію: графіку, текст, звук» (І. Шахіна, О. Ільїна, [7, с. 405]);

– «засіб представлення інформації, здатний активно і різноманітно реагувати на дії користувача» (В. Короповська, [5, с. 141]) та ін.

Узагальнивши напрацювання учителів-практиків щодо використання інтерактивних плакатів у навчанні школярів (Л. Желізняк [2]; І. Шахіна, О. Ільїна, [7]), ураховуючи власний теоретичний і практичний досвід, можемо визначити його ключові ознаки й функціонал, а саме:

– **діалогічність** – взаємодія учителя й учнів під час створення й презентації навчального проекту з використанням програмних застосунків (PowerPoint, Publisher тощо) і онлайн-сервісів (Glogster та ін.), що, певним чином, мотивує педагога на застосування нових методів і прийомів навчання школярів літератури;

– **простота у використанні** – інтерактивний плакат не вимагає інсталяцій, має простий і зрозумілий інтерфейс);

– **багатий візуальний матеріал** – промовисті анімації явищ і процесів, фотографії та ілюстрації, що в сукупності дають перевагу над іншими продуктами й засобами навчання;

– **груповий та індивідуальний формат співпраці** – дозволяє організувати роботу як з усім класом із залученням інтерактивної дошки чи демонстраційного екрану, так і з кожним учнем окремо за персональним комп'ютером;

– навчальний матеріал програм представлений у вигляді **логічно завершених окремих фрагментів**, що дозволяє вчителю конструювати уроки відповідно до визначеної мети й поставлених завдань.

Аби вдало сконструювати інтерактивний плакат, учитель має навчитися користуватися цільовими програмними застосунками та сервісами web 2.0. Для створення інтерактивних плакатів він може обрати такі онлайн-сервіси як Glogster (дозволяє розмістити текст, графіку і відео, будь-який елемент може стати гіперпосиланням; має вдалі шаблони й заготовки); Sasoо (надає можливості конструювання різних схем-класифікацій, де будь-який елемент може стати гіперпосиланням; містить різні шаблони, автофігури та дозволяє додавати готове зображення чи його намалювати); Dabbleboard, Twiddla, Prezi, Project, Linoit, SlideRosket тощо. Проте застосування в навчанні літератури названих сервісів вимагає не лише певних навичок роботи з інформаційними ресурсами, а й знань іноземної мови, адже більшість із них є англомовними.

При створенні інтерактивних плакатів, які застосовуємо у власній педагогічній діяльності під час дистанційного навчання зарубіжної літератури, перевагу надаємо веб-сервісу Glogster. З погляду О. Кисельової та М. Гонтар, його «оригінальність полягає в тому, що вся навчальна інформація може вміщуватися у глоги (мультимедійні веб-сторінки, мультимедійний постер) як малюнки на стіні в соціальних мережах» [4, с. 196].

Алгоритм створення інтерактивного плакату на базі сервісу Glogster може бути таким:

I етап (підготовчий)

1. Вибір тематики плаката.
2. Пошук та підготовка необхідної інформації: текстової, графічної, відео, аудіо.

II етап (основний)

1. Створення нового проекту (натиснути кнопку *Create new glog*).
2. Вибір шаблону, який найбільше підходить за структурою та взаємозв'язками, розташуванням елементів.
3. Розробка структури майбутнього плакату та визначення взаємозв'язків між його елементами.
4. Завантаження фону.
5. Створення заголовка (шрифт і розмір, тип та колір шрифту можна змінювати за допомогою текстового редактора).
6. Наповнення інформацією шаблону (наприклад, можна вставити текст, який розкриває суть теми, додати до нього схему, таблицю, анімацію, тематичну картинку, відео та аудіо).

III етап (заключний)

1. Попередній перегляд, коректування.
2. Копіювання коду для вставки на власний сайт чи блог (за потребою).

Розглянемо детальніше можливості застосування інтерактивного плакату під час дистанційного навчання, який можна використовувати на етапі знайомства з новим матеріалом, під час повторення, виконання домашнього завдання з певної теми, як додатковий матеріал для учнів тощо.

Наприклад, під час вивчення твору Марини Цвєтаєвої «Книги в червоній палітурці» (5 клас) пропонуємо учням здійснити віртуальну екскурсію до музею авторки та записати п'ять цікавих фактів, щоб поділитися ними з однокласниками, або скласти план подорожі музеєм і зацікавити нею інших. Учні також можуть більше дізнатися про Е. Гріга, Р. Шумана, Ц. Кюї, про яких згадується в поезії, переглянути відео про Діогена, послухати улюблену мелодію Марини Цвєтаєвої (рис. 1).

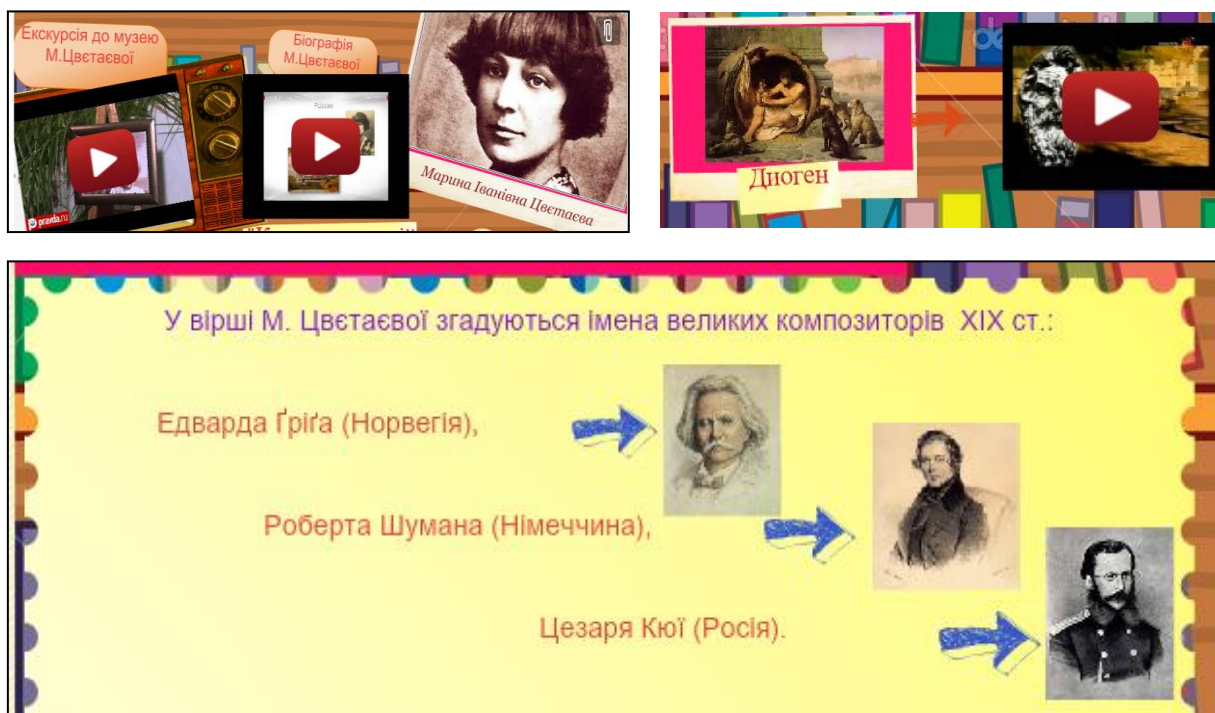

Рис. 1. Інтерактивний плакат за творчістю М. Цветаєвої. Фрагменти. Скриншот.

Якщо навчання відбувається в дистанційному форматі (карантин, хвороба тощо), пропонуємо учневі індивідуальний маршрут (ІМ) щодо вивчення певної теми.

Розглянемо приклад використання ІМ на основі вивчення оповідання Джеймса Олдріджа «Останній дюйм».

Семикласник отримує від учителя файл ІМ із завданнями, які після виконання надсилає учителю для перевірки. Він може мати такий зміст:

Юний друже!

Сучасний світ постав ще перед проблемою – це брак взаємопорозуміння та спілкування. Розум підкорив природу, космічний простір, але як подолати страшну прірву відчуження між людьми? Батько і син в оповіданні лише у критичній ситуації почали рушити стіну відособленості та егоїзму. Невже лише забачивши перед собою грань між життям і смертю, людина здатна подолати «останній дюйм» пізнання серця ближнього?

Розібратися в цих складних запитаннях тобі допоможе оповідання Джеймса Олдріджа «Останній дюйм». А щоб твій шлях до пізнання життєвих істин був цікавим та результативним, пропоную тобі скористатися інтерактивним плакатом та алгоритмом роботи з ним:

1. Перейди за посиланням

<http://edu.glogster.com/glog/oldridqe/27wda2hdku8> та уважно розглянь інтерактивний плакат «...Головна тема завжди одна й та сама – вибір» за оповіданням Джеймса Олдріджа «Останній дюйм».

2. Перейди за посиланням «Життєвий і творчий шлях Джеймса Олдріджа», прочитай матеріал та випиши 5–6 фактів, які ти запам'ятав.

3. Переглянь відеоролик про письменника й доповни попередній список новими фактами.

4. Якщо тобі цікаво, про що оповідання «Останній дюйм», то переглянь буктрейлер.

5. Прочитай оповідання Джеймса Олдріджа «Останній дюйм». Ти можеш читати онлайн або завантажити текст на комп'ютер чи телефон.

6. Знайди кнопку «Перевір себе», пройди тестування та переконайся, що добре запам'ятав зміст оповідання.

7. У рубриці «Це цікаво» ти зможеш дізнатися багато нового про літаки та акул.

8. Переглянь уривок з екранізації оповідання та поясни речення в кінці твору: «Усе склалося якнайкраще, але багато залежало від зустрічі з хлопцем: тут або все почнеться, або остаточно урветься, і, можливо, назавжди».

9. Перейди за посиланням і виконай самостійну роботу.

10. Перейди за посиланням «Маю думку». На віртуальній дошці Padlet напиши свої враження від оповідання «Останній дюйм», порекомендуй прочитати його іншим, аргументуй власну думку.

Інтерактивний плакат можна використовувати не на одному, а протягом декількох дистанційних уроків. У створенні плакатів можуть брати участь і учні (рис. 2).

Рис. 2. Приклади інтерактивних плакатів, створених учнями автора статті. Скриншоти.

Висновки. Отже, використання інтерактивного плакату під час засвоєння програмового матеріалу зі шкільного курсу зарубіжної літератури з віддаленим доступом до навчального матеріалу дозволяє наочно продемонструвати процес формування ключових понять та надає можливість учню безпосередньо брати участь у цьому процесі. Завдяки плакату школярі краще сприймають навчальний матеріал, поглиблюють навички самостійної роботи з інформаційними джерелами, мають змогу бачити результати та оцінку своєї праці. Як багатофункціональний медіапродукт інтерактивний плакат одночасно може бути повноцінною наочною і ефективним засобом організації навчального процесу. Тому вчитель перш за все повинен володіти різними інноваційно-освітніми методами навчання, бути зацікавленим в інтелектуальній і творчій діяльності учнів, володіти засобами застосування мультимедіа, які націлюють школярів на самоосвіту.

Перспективи подальших розвідок. На жаль, обсяг статті не дозволяє окреслити всі аспекти означеної проблеми. У перспективі подальших досліджень – особливості впровадження в дистанційне навчання інших інноваційних засобів.

Література

1. Дубовик Л. О. Використання ІКТ та сервісів Інтернету на уроках хімії / Л. О. Дубовик, А. В. Колібабчук // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми; зб. наук. пр. / редкол. – К.; Вінниця: Планер, 2015. – Вип. 41. – С. 43–47.
2. Желізняк Л. Д. Інтерактивний плакат як сучасний засіб навчання [Електронний ресурс] / Л. Д. Желізняк. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/38576/. – Заголовок з екрану. – Дата звернення: 31.03.2017.
3. Идрисова А. А. Использование интерактивного плаката для развития активной познавательной деятельности ученика / А. А. Идрисова // Экономика и социум. – 2012. – № 2. – С. 161–162.
4. Кисельова О. Б. Використання сервісу Glogster у виховній роботі з учнями / О. Б. Кисельова, М. В. Гонтар // Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. – Вінниця: ВНТУ, 2016. – С. 195–199.
5. Короповская В. П. Создание интерактивного плаката для урока / В. П. Короповская // Интернет-сервисы в образовании: учебно-методический сборник материалов II Международной научно-практической конференции 20 июня 2014 года и материалов конкурса «Калейдоскоп сервисов в образовании»; под ред. В. П. Короповской, Н. А. Кургановой, Ю. А. Нацкевич. – Омск: ИРООО, 2014. – С. 138–146.
6. Носенко Л. Д. Основные этапы создания интерактивного плаката в среде Power Point [Электронный ресурс] / Л. Д. Носенко. – Режим доступа: <http://rostov.ito.edu.ru/2012/section/202/94321/index.html>. – Оглавление с экрана. – Дата обращения: 31.03.2017.

7. Шахіна І. Ю. Інтерактивні плакати в освітній діяльності / І. Ю. Шахіна, О. І. Ільїна. // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. праць; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О. Г. РОМАНОВСЬКОГО. – Вип. 42 (46). – Харків: НТУ «ХПІ», 2015. – С. 403–412.

8. Штейнберг В. Э. Дидактические многомерные инструменты: теория, методика, практика / В. Э. Штейнберг. – М.: Народное образование, 2002. – 304 с.

Клець О.

– кандидат філологічних наук, заступник директора з виховної роботи Краматорського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I – III ступенів № 6 – дошкільний навчальний заклад»

УДК 372.882(07)+2

**ИНТЕГРАЦИЯ КУРСУ «ЗАРУБИЖНА ЛІТЕРАТУРА» ТА КУРСУ
«БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ ТА ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА»
В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

У статті висвітлено проблему упровадження курсів духовно-морального спрямування у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів України, проаналізовано законодавчу базу, яка регламентує та упорядковує даний напрямок освітньої стратегії, наведено приклади інтеграції курсу «Біблійна історія та християнська етика» з курсом «Зарубіжна література».

Ключові слова: інтеграція, морально-духовне виховання, зарубіжна література, християнська етика.

Клець О.

– кандидат филологических наук, заместитель директора по воспитательной работе Краматорского учебно-воспитательного комплекса «Общеобразовательная школа I – III ступеней № 6 – дошкольное учебное заведение»

**ИНТЕГРАЦИЯ КУРСА «ЗАРУБЕЖНАЯ ЛИТЕРАТУРА» И КУРСА
«БИБЛЕЙСКАЯ ИСТОРИЯ И ХРИСТИАНСКАЯ ЭТИКА» В
ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ**

В статье освещена проблема внедрения курсов духовно-морального направления в учебно-воспитательный процесс общеобразовательных учебных заведений Украины, проанализирована законодательная база, которая регламентирует и упорядочивает данное направление образовательной стратегии, приведены примеры интеграции курса «Библейская история и христианская этика» с курсом «Зарубежная литература».

Ключевые слова: интеграция, морально-духовное воспитание, зарубежная литература, христианская этика.

Klets O.

– Candidate of Science (Linguistics), Deputy Director for Education, Combined Pre-School/Secondary School Educational Establishment № 6, Kramatorsk